

Î N C H E I E R E

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexei Proca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei,

împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă :

La 24 septembrie 2018, Alexei Proca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că în baza hotărârii din 8 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a obligat MAI să efectueze recalcularea vechimii în muncă, cu includerea în ea a avantajelor două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru timpul efectuării serviciului în cadrul Batalionului serviciului de escortă și pază a Comisariatului General al Poliției în perioada de activitate de la 19 august 2002 până la 23 decembrie 2011 și certificatului eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani cu cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea cuantumului pensiei.

Reclamantul a menționat că prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. 5657 din 13 septembrie 2018, cererea prealabilă a fost respinsă.

Alexei Proca a considerat că Casa Națională de Asigurări Sociale i-a încălcat dreptul său legal de examinare a cererii prelabile și de efectuare a calculelor cuantumului pensiei, stabilit prin hotărâre judecătorească.

A solicitat prin cererea inițială și cererea de concretizare a cerințelor, declararea ilegalității refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. 5657 din 13 septembrie 2018, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei și achitarea acesteia, începând cu 23

decembrie 2011, luându-se în considerare hotărârea din 8 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu cuantumul pensiei de 75 % din solda lunară, cu indexările și majorările care au avut loc.

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată depusă de către Alexei Proca a fost admisă integral.

S-a recunoscut ca fiind ilegală decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. 5657 din 13 septembrie 2018.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei lui Proca Alexei, stabilindu-i-se cuantumul pensiei în mărime de 75 % din soldă, cu achitarea diferenței, începând cu 23 decembrie 2011, cu includerea indexărilor și majorărilor.

La 5 aprilie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile Legii contenciosului administrativ, art. 13 lit. a), 14 lit. a) și 54 ale Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați.

Cu referire la normele de drept citate și în raport cu materialele cauzei, instanța de apel a reținut că prima instanță în mod temeinic și justificat a constatat că refuzul CTAS Buiucani nr. 5657 din 13 septembrie 2018 este ilegal și urmează a fi anulat, așa cum înscrisurile cauzei denotă că organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei lui Alexei Proca, care la 23 decembrie 2011 activa în cadrul MAI, în mod eronat a stabilit că pensia urmează a fi stabilită în mărime de 50% din cuantumul soldei, or, această concluzie a autorității publice contravine normelor legale citate.

Astfel, organul cu atribuții de stabilire, calculare și achitare a pensiei reclamantului nu a dat o apreciere normelor citate, care stabilesc expres că la 23 decembrie 2011 (data când lui Alexei Proca i-a fost stabilită pensia), stagiul vechimii în muncă necesar pentru stabilirea pensiei a fost de 20 de ani și 6 luni.

Curtea de Apel Chișinău a subliniat că prima instanță justificat a conchis că din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la 23 decembrie 2011 a fost MAI, lui Alexei Proca i-a fost stabilită o pensie în mărime de 50% (cuantum stabilit de lege pentru persoanele pensionate pentru limită de vârstă), deși, lui Alexei Proca urma să-i fie stabilită pensia în proporție de 75% din suma soldei, situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici pentru începând cu 23 decembrie 2011 și până la 1 septembrie 2017 (dată de la care a fost efectuată recalcularea pensiei).

Ca urmare, CNAS este obligată să recalculeze pensia reclamantului începând cu data stabilirii acesteia, or, respingerea acestei cerințe va duce la încălcarea îndubitabilă a dreptului de proprietate al reclamantului asupra părții de pensie neprimată, din vina organului care a stabilit pensia.

La 4 iulie 2019, și respectiv la 1 august 2019, CNAS a depus recurs împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Pledând pentru admiterea recursului, recurenta a indicat că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Totodată, a reiterat motivele de fapt și de drept expuse în cererea de apel.

Suplimentar, a menționat că în urma examinării dosarului de pensionare s-a constatat că Alexei Proca la 6 august 2018 a depus în adresa CTAS Buiucani o cerere de recalculare a vechimii în muncă în baza hotărârii din 8 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar la 16 august 2018 a fost adoptată decizia nr. 36780 privind recalcularea pensiei.

Recurenta a menționat că dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute.

Prin urmare, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

Iar, dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare (ce nu au fost prezentate la stabilirea inițială a pensiei) ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

A reiterat că Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, nu admite recalcularea în forma invocată de intimat, și anume, recalcularea pensiei din data stabilirii inițiale a acesteia.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii, de respingere a acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Instanța de

recurs menționează că decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1) și 245 alin. (1) Cod administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) Cod administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 29 mai 2019, fiind expediată în adresa părților la 4 iulie 2019 (f.d. 73), astfel, recursul declarat de CNAS la 4 iulie 2019, este depus în termen.

Prin referința din 25 iulie 2019, Alexei Proca, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului depus de CNAS în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de CNAS.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan